

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน Factors Affecting Household Money Management

รุ่งระวี มั่งสิงห์ (Roongrawee Mungsing)¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี และ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างคือประชากรในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.75$, $SD=0.56$) โดยด้านการบริหารจัดการรายรับและรายจ่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.93$, $SD=0.67$) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมการเงิน การออม และการลงทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.70$) ส่วนด้านวงจรชีวิตทางการเงิน ความมั่งคั่ง และมรดก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.64$, $SD=0.68$) ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, $SD=0.39$) โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลสูงสุด ($\bar{x}=4.37$, $SD=0.53$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริหารหนี้สิน ($\bar{x}=4.33$, $SD=0.50$) และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.67$, $SD=0.56$) ตามลำดับ และ 3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน และความรู้ในการบริหารจัดการการเงิน มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล การบริหารจัดการการเงิน ครัวเรือน

Abstract

This study aims to 1) examine the level of household financial management in Nonthaburi Province and 2) identify factors influencing household financial management. The sample consisted of 400 residents of Nonthaburi Province, selected through simple random sampling. Data were collected using a questionnaire with a reliability coefficient of 0.94. Data analysis employed descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, and inferential statistics, including Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis.

The research results found that 1) The level of financial management of households in Nonthaburi Province was at a high level overall ($\bar{x}=3.75$, $SD = 0.56$). The income and expenditure management had the highest mean ($\bar{x}=3.93$, $SD=0.67$), followed by financial behavior, savings, and investment, which had a high mean ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.70$). The financial life cycle, wealth, and inheritance had the lowest mean ($\bar{x}=3.64$, $SD = 0.68$), respectively. 2) Factors affecting household financial management Overall, it was at a high level ($\bar{x}=4.19$, $SD=0.39$), with the economic environment factor

¹ สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (E-mail: romung@rpu.ac.th)

having the highest influence ($\bar{x}=4.37$, $SD=0.53$), followed by the debt management factor ($\bar{x}=4.33$, $SD=0.50$), and the external support factor having the lowest mean ($\bar{x}=3.67$, $SD=0.56$), respectively. 3) The results of the multiple regression analysis found that the economic environment factors, financial management attitudes, and financial management knowledge had a statistically significant influence on household financial management in Nonthaburi Province at the .05 level.

Keywords: Factors affecting, Financial Management, household

วันที่รับบทความ : 3 มีนาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ : 12 เมษายน 2568 วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 24 เมษายน 2568

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนเป็นกระบวนการสำคัญในการดูแลและวางแผนการใช้จ่าย ทรัพย์สิน และหนี้สิน เพื่อให้ครัวเรือนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและมีความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดในอนาคต ในสังคมปัจจุบันที่มีความผันผวนทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นภาวะเงินเฟ้อ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย หรือการเติบโตของหนี้ครัวเรือน ส่งผลให้ครัวเรือนต้องการแนวทางในการบริหารการเงินที่ดีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตในระยะยาว การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน การลดภาระหนี้สิน และการสะสมทรัพย์สินเพื่ออนาคต นอกจากนี้ยังช่วยให้ครัวเรือนมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ยั่งยืน อีกทั้งยังสามารถสร้างเสถียรภาพทางการเงินได้ท่ามกลางสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน การศึกษาการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนจึงมีความสำคัญในการทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้จ่าย การออม และการลงทุน รวมถึงพฤติกรรมทางการเงินในชีวิตประจำวัน

อย่างไรก็ตาม มีงานศึกษาเกี่ยวกับหนี้ครัวเรือนไทยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่ว่าครัวเรือนไทย “เป็นหนี้สูง เป็นหนี้กันเร็ว และเป็นหนี้ยาวนานตลอดช่วงชีวิต” นอกจากนี้ ข้อมูลจากแบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Socio-Economic Survey: SES) ยังชี้ว่า ครัวเรือนไทยมีอัตราการออมลดลงในทุกกลุ่มรายได้ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา มีการออมน้อย การมีหนี้สูง และการเป็นหนี้ยาวนานเป็นผลลัพธ์ที่มีความเชื่อมโยงกัน เพราะการออมน้อยทำให้ครัวเรือนเวลาจะกู้จำเป็นต้องกู้แบบเต็มมูลค่า (เป็นหนี้สูง) และเมื่อมีหนี้สูง ผู้กู้จะเลือกผ่อนในระยะเวลานาน (เป็นหนี้ยาวนาน) เพื่อลดไม่ให้อภาระผ่อนต่อเดือนสูงเกินไป (เพราะเงินเหลือต่อเดือนที่จะผ่อนมีน้อย) ทั้งหมดนี้เป็นเพราะเงินออมที่เก็บสะสม (stock of savings) และ/หรือเงินเหลือต่อเดือน (flow of savings) ของครัวเรือนนั้นมีน้อยเกินไป การผลักดันนโยบายด้านการออมของครัวเรือนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยในหัวข้อนี้จึงมุ่งเน้นที่จะค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดแนวทางและนโยบายในการส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการจัดการการเงินที่ดี ตลอดจนสามารถนำไปสู่การพัฒนาแผนการเงินส่วนบุคคลที่ช่วยให้ครอบครัวมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

ตัวแปรมี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

(1) ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน 3) ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ 4) ด้านการบริหารหนี้สิน และ 5) ด้านการสนับสนุนจากภายนอก

(2) ตัวแปรตาม คือ การบริหารจัดการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการรายรับและรายจ่าย 2) ด้านการบริหารความเสี่ยงและการกระจายความเสี่ยง 3) ด้านพฤติกรรมการเงิน การออม และการลงทุน และ 4) ด้านวงจรชีวิตทางการเงิน ความมั่งคั่ง และมรดก

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,101,743 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566)

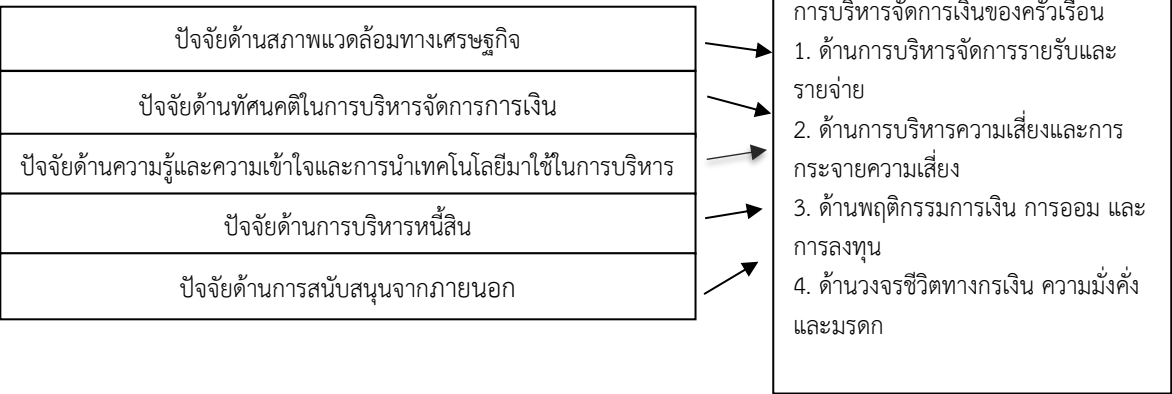
1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา โดยเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2566 - พฤษภาคม 2567

1.3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ จังหวัดนนทบุรี

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน ด้านการบริหารหนี้สิน และด้านการสนับสนุนจากภายนอกส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

2. แนวคิดทฤษฎี

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินของครัวเรือน โดยค้นคว้าและทบทวน แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบการศึกษาวิจัย ได้ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล

การบริหารจัดการเงินของครัวเรือน (Household Financial Management) หมายถึงกระบวนการที่ครัวเรือนใช้ในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน (รายได้และทรัพย์สิน) เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารจัดการเงินของครัวเรือนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ลดภาระหนี้สิน และพัฒนาแนวทางในการใช้จ่าย การออม และการลงทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวของครอบครัว ทฤษฎีการบริหารจัดการเงินของบุคคลได้แก่ ทฤษฎีการบริหารรายรับรายจ่าย (Kapoor et al. , 2014) ทฤษฎีการกระจายความเสี่ยง (Markowitz, 1952) ทฤษฎีพฤติกรรมการเงิน (Kahneman & Tversky, 1979) และทฤษฎีวงจรชีวิตทางการเงิน (Modigliani & Brumberg, 1954)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินในครัวเรือน

2.2.1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงในสภาพเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าและบริการ อัตราดอกเบี้ย หรืออัตราว่างงาน Muir & Wright (2019) มีผลกระทบต่อการบริหารการเงินของครัวเรือน โดยเฉพาะเมื่อค่าใช้จ่ายพื้นฐานเพิ่มขึ้น (Bernanke & Gertler, 1995) รวมถึงรายได้ของครัวเรือนซึ่งรายได้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ยิ่งรายได้สูงก็ยิ่งมีความยืดหยุ่นในการใช้จ่ายและการออมมากขึ้น ในขณะที่รายได้ต่ำอาจทำให้ครัวเรือนต้องควบคุมการใช้จ่ายอย่างรัดกุม (Kaplan et al., 2014)

2.2.2 ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการด้านการเงิน ประกอบด้วย พฤติกรรมการบริโภคซึ่งพฤติกรรมการบริโภคของสมาชิกในครัวเรือน เช่น ความชอบในการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง หรือการซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็น สามารถส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนได้ (Shefrin & Thaler, 1988) รวมถึงวินัยในการออมและการใช้จ่ายซึ่งวินัยในการออมและการใช้จ่ายเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารการเงินส่วนบุคคล หากครัวเรือนสามารถควบคุมการใช้จ่ายและออมเงินได้ตามแผน จะสามารถจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ(Thaler & Sunstein, 2008)

2.2.3 ปัจจัยด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน ประกอบด้วย ระดับการศึกษาซึ่งการศึกษามีผลต่อความสามารถในการบริหารจัดการการเงิน โดยบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะมีความรู้ในการวางแผนการเงินที่ดีขึ้น เช่น การออม การลงทุน และการบริหารหนี้สิน (Lusardi & Mitchell, 2014) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการการเงินเช่น การใช้แอปพลิเคชันการจัดการงบประมาณ หรือแพลตฟอร์มการลงทุนออนไลน์ ที่ช่วยให้การจัดการการเงินเป็นไปได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น ทฤษฎีนี้ศึกษาการรับรู้และการยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล Venkatesh & Davis (2000) และ Brown & Sikes (2018)

2.2.4 ปัจจัยด้านการบริหารหนี้สิน การบริหารจัดการหนี้สินเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารการเงินของครัวเรือน การที่ครัวเรือนมีหนี้สินมากเกินไปหรือไม่สามารถจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพอาจทำให้มีผลกระทบทั้งในด้านการเงินส่วนบุคคลและการบริหารจัดการการเงินในครัวเรือนโดยรวม นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการออม การลงทุน หรือการใช้จ่ายในอนาคตด้วย ได้แก่ ระดับหนี้สินในครัวเรือน Joo & Grable (2004) การวางแผนการเงินและการจัดการหนี้สิน Lusardi & Tufano (2009) พฤติกรรมทางการเงิน Xiao & O'Neill (2016)

2.2.5 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก เช่น การสนับสนุนจากภาครัฐ (Lusardi & Mitchell, 2011) สถาบันการเงิน (Atkinson & Messy, 2012) หรือการสนับสนุนจากองค์กรและภาคเอกชน (Brown & Taylor, 2013) ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ครัวเรือนสามารถบริหารจัดการการเงินได้ดีขึ้น ผ่านการให้คำแนะนำทางการเงิน การเข้าถึงสินเชื่อที่เหมาะสม (Fernandes et al., 2014) การฝึกอบรม และการวางแผนทางการเงินที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจทางการเงินที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,101,743 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, (2566) เพื่อให้ครอบคลุม และเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ดังนั้น การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ คำนวณโดยใช้สูตรสำเร็จรูปของ ยามาเน่ ระดับความคาดเคลื่อนนัยสำคัญ .05 (สิทธิ์ อีรสรณ์, 2552) สามารถกำหนดกลุ่มที่ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน ปัจจัยด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน ปัจจัยด้านการบริหารหนี้สิน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการรายรับและรายจ่าย ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการออมและการลงทุน และด้านความมั่งคั่งและมรดก จำนวน 20 ข้อ

โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ (check list) ข้อใดข้อหนึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประมาณค่าตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) (Likert, 1967) คะแนนที่ได้กำหนดในแบบสอบถามคือ

1	หมายถึง	น้อยที่สุด
2	หมายถึง	น้อย
3	หมายถึง	ปานกลาง
4	หมายถึง	มาก
5	หมายถึง	มากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ทางระบบออนไลน์ E-Mail และทางไปรษณีย์

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การสร้างแบบสอบถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยศึกษาค้นคว้าจากตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าตัวแปร เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.2.1 ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธียุทธการวิจัย 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย 1 ท่าน ตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนเนื้อหา และวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.2.2 ทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชากรที่อยู่ในพื้นที่นครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach (Cronbach's Coefficient Alpha) (สุวิมล ติกรานันท์, 2551) กำหนดความเชื่อมั่นมากกว่า 0.60 ซึ่งผลของการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.94 แสดงถึงข้อคำถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิได้มาจากการเก็บรวบรวมโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.4.1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือจากประชากรที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ระบบออนไลน์ อีเมล และไปรษณีย์

3.4.1.2 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นจึงดำเนินการเข้ารหัสแบบสอบถามตามโครงสร้างของตารางแจกแจงความถี่

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการ บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการสนับสนุนกรอบแนวคิด ทบทวนวรรณกรรม และวิเคราะห์ผลการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ทั้ง และทำความสะอาดข้อมูล (clean data) ทำการบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient: r)

ค่าระดับความสัมพันธ์ของค่าสหสัมพันธ์ (Ketsingh, 2000)

$-1 < r < 0$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันเชิงลบ
$0 < r < 1$	หมายถึง	มีสัมพันธ์กันเชิงบวก
$ r = 0.71-1.00$	หมายถึง	มีสัมพันธ์กันระดับสูง
$ r = 0.31-0.70$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
$ r = 0.01-0.30$	หมายถึง	มีสัมพันธ์กันระดับต่ำ

การกำหนดช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยของปัจจัยต่าง ๆ มีดังนี้ (Srisaat, 2004)

ช่วงคะแนนของค่าเฉลี่ย		ระดับของปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้รับ
4.51–5.00 คะแนน	หมายถึง	ได้รับมากที่สุด
3.51–4.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับมาก
2.51–3.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับปานกลาง
1.51–2.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับน้อย
1.01–1.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับน้อยที่สุด

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	4.37	0.53	มาก
2. ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน	4.30	0.57	มาก
3. ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน	4.29	0.58	มาก
4. ด้านการบริหารหนี้สิน	4.33	0.50	มาก
5. ด้านการสนับสนุนจากภายนอก	3.67	0.56	มาก
โดยเฉลี่ย	4.19	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, $SD=0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.37$, $SD=0.53$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$, $SD=0.50$) และด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$, $SD=0.57$) ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยภาพรวม

การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านการบริหารจัดการรายรับและรายจ่าย	3.93	0.67	มาก
2. ด้านการบริหารความเสี่ยงและการกระจายความเสี่ยง	3.70	0.73	มาก
การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3. ด้านพฤติกรรมการเงิน การออม และการลงทุน	3.76	0.70	มาก
4. ด้านวงจรชีวิตทางการเงิน ความมั่งคั่ง และมรดก	3.64	0.68	มาก
โดยเฉลี่ย	3.75	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.75$, $SD=0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการรายรับและรายจ่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$, $SD=0.67$) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมการเงิน การออม และการลงทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.70$) และ ด้านการบริหารความเสี่ยงและการกระจายความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.70$, $SD=0.73$) ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน	การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน		
	Pearson Correlation (r)	Sig (2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	.946**	.000	ความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูง
2. ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน	.704**	.000	ความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูง
3. ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน	.647**	.000	ความสัมพันธ์เชิงบวกระดับกลาง
4. ด้านการบริหารหนี้สิน	.751**	.000	ความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูง
5. ด้านการสนับสนุนจากภายนอก	.598**	.000	ความสัมพันธ์เชิงบวกระดับกลาง
รวมทุกด้าน	.770**	.000	ความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมเชิงบวกระดับสูง ($r=.770$) โดยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สูงที่สุด ($r=.946$) รองลงมาเป็นด้านการบริหารหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี ($r=.751$) ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน ($r=.704$) และด้านการสนับสนุนจากภายนอกต่ำที่สุด ($r=.598$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และสมมติฐาน)

สมมติฐาน: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน และปัจจัยด้านความรู้ในการบริหารจัดการการเงินส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

H₀: ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ, ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน, ด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน, ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการการเงิน, ด้านการบริหารหนี้สิน, และด้านการสนับสนุนจากภายนอก ไม่มีผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

H₁: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน และปัจจัยด้านความรู้ในการบริหารจัดการการเงินส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

การศึกษาวิจัยถึงตัวแปรอิสระด้านปัจจัยที่มีผลต่อระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี ว่าปัจจัยด้านใดบ้างที่สามารถพยากรณ์หรือทำนาย ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี โดยพิจารณาตัวแปรตาม คือการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยนำตัวแปรอิสระมาทดสอบการพยากรณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และตัวอักษรย่อแต่ละตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

X (Economic environment)	แทน	ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
X (Financial management attitudes)	แทน	ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน
X (Knowledge and Digital Technologies)	แทน	ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน
X (Debt Management)	แทน	ด้านการบริหารหนี้สิน
X (External support)	แทน	ด้านการสนับสนุนจากภายนอก
Y (Household financial management)	แทน	การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรพยากรณ์	b	Std.Error	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	1.743	.090		7.387	.001		
ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	.131	.082	.359	6.446	.001*	.517	1.933
ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน	.068	.102	.171	1.276	.001*	.666	1.501
ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน	.043	.049	.147	0.783	.001*	.523	1.913
ด้านการบริหารหนี้สิน	.091	.053	.193	1.555	.001*	.597	1.676
ตัวแปรพยากรณ์	b	Std.Error	β	t	Sig.	Tolerance	VIF
ด้านการสนับสนุนจากภายนอก	.021	.080	.126	0.500	.001*	.599	1.670

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05: R-squared (R^2) = 0.77, F=35.50, p< 0.05

จากตารางที่ 4 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์พบว่า ค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0.517-0.666 ซึ่งมีความมากกว่า 0.10 และค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 1.501-1.933 ซึ่งมีความไม่เข้าใกล้ 10 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี โดยพิจารณาจากค่า P-value < 0.05 หมายความว่า ตัวแปรอิสระด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน ด้านการบริหารหนี้สิน และด้านการสนับสนุนจากภายนอก สามารถทำนายตัวแปรตาม คือ การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระปัจจัยที่มีผลต่อระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยเรียงตามค่าน้ำหนักของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (Beta= .359, P-value < 0.05) ด้านการบริหารหนี้สิน (Beta= .193, P-value < 0.05) ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน (Beta= .171, P-value < 0.05) ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน (Beta= .147, P-value < 0.05) และด้านการสนับสนุนจากภายนอก (Beta= .126, P-value < 0.05) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมาสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามคือ การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ได้ร้อยละ 77.0 (R^2) = 0.77 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 23 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน (Standardized Coefficients)

$$\begin{aligned}
 Z &= \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \beta_3 Z_3 + \dots + \beta_p Z_p \\
 \text{การบริหารจัดการการเงิน} &= (.359) \text{ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ} + (.193) \text{ด้านการบริหารหนี้สิน} + (.171) \text{ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน} + (.147) \text{ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน} + (.126) \text{ด้านการสนับสนุนจากภายนอก} \\
 R^2 &= 77\%
 \end{aligned}$$

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน และปัจจัยด้านความรู้ในการบริหารจัดการการเงินสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

5.1 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน ด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน ด้านการบริหารหนี้สิน ด้านการสนับสนุนจากภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการเติบโตของเศรษฐกิจ การว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ และการเปลี่ยนแปลงในตลาดสินค้าและบริการ มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน หากเศรษฐกิจมีความไม่แน่นอนหรือภาวะเงินเฟ้อสูง ก็จะมีผลกระทบต่อรายได้และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ทำให้การจัดการเงินต้องมีความรอบคอบมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พนมพล สุขวัฒน์ทรัพย์ (2563) พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับการออมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปฐมาภรณ์ คำชื่น (2565) พบว่าระดับพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.2 ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการรายรับและรายจ่าย ด้านการบริหารความเสี่ยงและการกระจายความเสี่ยง ด้านพฤติกรรมการเงิน การออม และการลงทุน ด้านวงจรชีวิตทางการเงิน ความมั่งคั่ง และมรดก ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากครัวเรือนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการควบคุมรายรับและรายจ่าย เพื่อให้มีความสมดุลทางการเงิน การจัดทำงบประมาณและการติดตามค่าใช้จ่ายเป็นสิ่งที่จะช่วยให้อำนาจการใช้จ่ายของครัวเรือนสามารถจัดการการเงินได้ดีขึ้น หากรายรับไม่เพียงพอ การปรับลดค่าใช้จ่ายหรือเพิ่มแหล่งรายได้ก็เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการ รวมถึงความสามารถในการควบคุมการใช้จ่ายและวางแผนการเงินในระยะยาวช่วยให้ครัวเรือนมั่นคงทางการเงินและลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาหนี้สิน ครัวเรือนที่มีการบริหารความเสี่ยงที่ดีจะสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การเจ็บป่วย การสูญเสียรายได้ หรือภาวะเศรษฐกิจถดถอยได้ดี การกระจายความเสี่ยงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำประกันภัย การลงทุนในหลาย ๆ รูปแบบ หรือการมีเงินสำรองฉุกเฉิน จะช่วยให้อำนาจการใช้จ่ายของครัวเรือนรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในภาพรวม การเข้าใจและสามารถจัดการกับแต่ละด้านได้ดี จะทำให้ครัวเรือนมีความมั่นคงทางการเงินและสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อรินทร์ อุดมเชียร (2561) พบว่าพนักงานมีการจัดสรรค่าใช้จ่ายประจำเดือน ได้แก่ ค่าอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ ใช้จ่ายเป็นเงินสดและบัตรเครดิต พฤติกรรมการใช้จ่ายมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า รวมถึงมีบัญชีเงินฝากกับธนาคารสามารถออมได้ไม่เกิน 5% ของรายได้ รวมถึงมีการวางแผนภาษีด้านสิทธิลดหย่อนภาษีรายการเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากที่สุด การทำประกันชีวิต การวางแผนการเงินส่วนบุคคล สอดคล้องกับ นัคนม อ่อนพุทธา และคณะ (2561) พบว่า มีการวางแผนการเงินในครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาด้านการจัดการออม เงินในครัวเรือน และด้านการจัดการหนี้สินในครัวเรือนของประชาชน

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนกับการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมเชิงบวกระดับสูง ประกอบด้วยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน ด้านการบริหารหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูง อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในจังหวัดนนทบุรีมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเพิ่มขึ้นของโอกาสทางธุรกิจ ทำให้ครัวเรือนมีโอกาสเพิ่มรายได้และสามารถบริหารจัดการการเงินได้ดีขึ้นอัตราการว่างงานต่ำและความมั่นคงของการจ้างงานช่วยให้ครัวเรือนในพื้นที่สามารถวางแผนการเงินได้อย่างมั่นใจ และสามารถบริหารจัดการรายรับรายจ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบริหารหนี้สินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำแผนการชำระหนี้ การควบคุมหนี้ที่ไม่จำเป็น หรือการใช้นี้เพื่อการลงทุน ทำให้ครัวเรือนสามารถรักษาความมั่นคงทางการเงิน และด้านความรู้และความเข้าใจและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการเงิน ด้านการสนับสนุนจากภายนอก มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับกลาง อาจเนื่องมาจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการการเงิน เช่น การใช้แอปพลิเคชันการเงินออนไลน์ การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านมือถือ หรือการติดตามการใช้จ่ายผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ช่วยให้ครัวเรือนสามารถจัดการการเงินได้ง่ายและสะดวกขึ้น แม้จะมีความสัมพันธ์ในระดับกลาง แต่อย่างไรก็ตาม ความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีทางการเงินยังคงมีผลต่อการบริหารจัดการการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวางแผนการเงินและตรวจสอบการใช้จ่าย ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ, การสนับสนุนจากสถาบันการเงิน หรือการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์ สามารถช่วยให้ครัวเรือนมีเครื่องมือในการบริหารจัดการการเงินได้ดีขึ้น การเติบโตทางเศรษฐกิจและการมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน โดยงานวิจัยของ Lusardi & Mitchell (2011) แสดงให้เห็นว่าการมี

ความรู้ทางการเงินที่ดีและการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจช่วยเพิ่มความมั่นคงทางการเงินของครัวเรือน และการศึกษาของ Atkinson & Messy (2012) ชี้ให้เห็นว่าการสนับสนุนจากสถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความสามารถในการบริหารการเงินสอดคล้องกับการศึกษาของ Lusardi & Tufano (2009) เน้นถึงความสำคัญของการมีความรู้เกี่ยวกับหนี้สินและการจัดการหนี้ยามี Kongkaew (2014) ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารเงินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัญหาด้านความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย เป็นอันดับแรกรองลงมา ปัญหาด้านความรู้และความเข้าใจในการเลือกลงทุนและวิธีการบริหารเงิน ปัญหาด้านผลตอบแทน และความเสี่ยงจากการบริหารเงิน ปัญหาด้านทัศนคติและความคิดเห็นส่วนตัวต่อการบริหารเงิน และปัญหาด้าน การมีวินัยทางการเงิน ตามลำดับ สอดคล้องกับ Plianpao (2017) ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจในการเลือกลงทุนและวิธีการบริหารเงิน ทัศนคติและความคิดเห็นส่วนตัวต่อการบริหารเงิน ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ เป็นต้น ความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย ผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการบริหารเงิน ปัญหาและอุปสรรคจากหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่ การมีวินัยทางการเงิน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เช่น ภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ โรคระบาด เป็นต้น ภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยผันผวน เป็นต้น

ความสัมพันธ์เชิงบวกที่สูงในปัจจัยเหล่านี้บ่งชี้ว่า การบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรีได้รับผลกระทบจากการมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารการเงินที่ดี การมีทัศนคติที่ถูกต้อง และการใช้เครื่องมือทางการเงินและเทคโนโลยีในการบริหารการเงิน รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากภายนอกอย่างเหมาะสม ทั้งหมดนี้ช่วยให้ครัวเรือนสามารถบริหารจัดการการเงินได้ดีและมีความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

5.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ สมมติฐาน) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติในการบริหารจัดการการเงิน และปัจจัยด้านความรู้ในการบริหารจัดการการเงินส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนในจังหวัดนนทบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ มีผลกระทบมากที่สุด เช่น ราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ย ขาดสารเศรษฐกิจ และอัตราการว่างงาน การบริหารหนี้สิน เป็นปัจจัยสำคัญรองลงมา การสนับสนุนจากภายนอก มีผลกระทบน้อยที่สุด ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ในงานวิจัยหรือการพัฒนานโยบายสามารถแบ่งเป็นข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้บริหารการเงินในครัวเรือนได้ดังนี้

6.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ ควรส่งเสริมความรู้ทางการเงินผ่านการศึกษาและฝึกอบรม รวมถึงสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและโครงการออมเงินสำหรับครัวเรือน

6.1.2 ภาคเอกชน สถาบันการเงินควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ช่วยลดความเสี่ยง และจัดโปรแกรมอบรมเพื่อให้ความรู้ด้านการเงินแก่ประชาชน

6.1.3 หน่วยงานภายนอก เช่น ธนากรและบริษัทประกันภัย ควรมีบทบาทให้คำแนะนำด้านการเงิน และสนับสนุนแคมเปญให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการออม

6.1.4 เทคโนโลยีทางการเงิน ควรส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันติดตามการใช้จ่าย การออม และการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการเงินของครัวเรือน

6.1.5 ครัวเรือนและบุคคลทั่วไป ควรให้ความสำคัญกับการออม การลงทุนและการบริหารหนี้อย่างเป็นระบบ รวมถึงใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยจัดการการเงิน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 6.2.1 ควรศึกษาปัจจัยภายนอก เช่น สภาพเศรษฐกิจและผลกระทบของนโยบายเศรษฐกิจต่อการบริหารการเงินของครัวเรือน
- 6.2.2 ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีทางการเงินว่าช่วยให้การจัดการการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่
- 6.2.3 ศึกษาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน เช่น ภาวะเงินเฟ้อสูง ต่อการบริหารการเงินของครัวเรือน

7. องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญคือองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากงานวิจัยนี้คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางการเงินในยุคดิจิทัล การบริหารหนี้สินอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการบริหารการเงิน และการมีความรู้และทัศนคติที่ดีในการบริหารการเงิน ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนให้ดีขึ้นในอนาคต

8. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเงินของครัวเรือนได้รับทุนสนับสนุนทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ตลอดจนคณะผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้ให้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณ ทุกหน่วยงานและทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). 8 ข้อเท็จจริง ปัญหาการเงินของครัวเรือนไทย. https://www.bot.or.th/Thai/Research And Publications/articles/Pages/Article_30Oct2019.aspx
- นัคน อ่อนพุทธา และคณะ. (2561). การจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน ในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. *วารสารวิชาการ*, 12(1), (40-50).
- ปฐมภรณ์ คำชื่น. (2565). การบริหารจัดการและพฤติกรรมการบริหารการเงินส่วนบุคคลของวัยรุ่น Gen Y ในภาคกลาง. *วารสารวิชาการหาดใหญ่*, 22(2), 250-272.
- พนมพล สุขวัฒน์ทรัพย์. (2563). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับการออมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 3(2), 1-11.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). สถิติประชากรศาสตร์ประชากรและเคหะ. <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx>
- สิทธิ์ อีสรณ์. (2552). แนวคิดพื้นฐานการวิจัย. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ติรณานันท์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรินทร อุดมเชียร. (2561). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน บริษัท กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน). *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 1(1), (56-64).
- Atkinson, A., & Messy, F. A. (2012). Measuring financial literacy: Results of the OECD/International Network on Financial Education (INFE) pilot study. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions.

- Atkinson, A., & Messy, F. A. (2012). Measuring financial literacy: Results of the OECD/International Network on Financial Education (INFE) pilot study. In *OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions No. 15*. OECD. <https://doi.org/10.1787/5k9csfs90fr4-en>
- Bernanke, B. S., & Gertler, M. (1995). Inside the black box: The credit channel of monetary policy transmission. *Journal of Economic Perspectives*, 9(4), 27-48.
- Brown, M., & Taylor, K. (2013). Financial literacy and retirement planning: The role of the financial services industry. *Journal of Financial Services Marketing*, 18(4), 292-302.
- Brown, R. M., & Sikes, S. D. (2018). The role of technology in personal financial management: Insights from recent trends and innovations. *Journal of Financial Planning*, 31(2), 56-64.
- Srisaat, B. (2004). *Statistical methods for research* (4th ed). Suviriyasan.
- Fernandes, D., Lynch, J. G., & Netemeyer, R. G. (2014). Financial literacy, financial education, and downstream financial behaviors. *Management Science*, 60(8), 1861-1883.
- Joo, S. J., & Grable, J. E. (2004). An exploratory framework of the determinants of financial satisfaction. *Journal of Family and Economic Issues*, 25(1), 25-50.
- Kahneman, D., & Tversky, A. (1979). Prospect theory: An analysis of decision under risk. *Econometrica*, 47(2), 263-291.
- Kaplan, G., Violante, G. L., & Weidner, J. (2014). The Wealthy Hand-to-Mouth. *Brookings Papers on Economic Activity*, 2014(1), 77-127.
- Kapoor, J. R., Dlabay, L. R., & Hughes, R. J. (2014). *Personal Finance* (11th ed.). McGraw-Hill Education.
- Kongkaew, M. (2014). *Personal financial management to achieve financial freedom of civil servants in 4 southern border provinces*. [Master's thesis]. Rajamangala University of Technology Srivijaya.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing an Attitude Scale*. In *Scaling: A Sourcebook for Behavioral Scientists* (pp. 90-95). <https://www.sfu.ca/~palys/Likert-1933-TheMethodOfConstructingAnAttitudeScale.pdf>
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2011). *Financial literacy and planning: Implications for retirement wellbeing* (NBER Working Paper No. 17078). National Bureau of Economic Research. <http://www.nber.org/papers/w17078>
- _____. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5-44.
- Lusardi, A., & Tufano, P. (2009, March). *Debt literacy, financial experiences, and overindebtedness* (NBER Working Paper No. 14808). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w14808>
- Markowitz, H. (1952). Portfolio Selection. *Journal of Finance*, 7(1), 77-91.
- Modigliani, F., & Brumberg, R. (1954). Utility analysis and the consumption function: An interpretation of cross-section data. In K. Kurihara (Ed.), *Post-Keynesian Economics* (pp. 388-436). Rutgers University.
- Muir, M., & Wright, A. (2019). The effects of macroeconomic conditions on household financial management. *Journal of Economic Perspectives*, 33(2), 87-102.

- Sukwattanathap, P. (2020). Economic and environmental factors related to savings related to personal financial management behavior of working-age people in Bangkok. *Journal of Public Administration, Suan Sunandha Rajabhat University*, 3(2), 1-11.
- Plianpao, S. (2017). *Factors affecting personal financial management of employees at Bangkok Bank Head Office*. [Master's thesis]. Ramkhamhaeng University.
- Shefrin, H., & Thaler, R. (1988). The behavioral life-cycle hypothesis. *Economic Inquiry*, 26(4), 609-643.
- Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2008). *Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness*. Yale University.
- Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies. *Management Science*, 46(2), 186-204.
- Ketsingh, W. (2000). *Research Handbook: Practical Research* (4th ed). Charoenphon Printing and Covering House.
- Xiao, J. J., & O'Neill, B. (2016). Consumer financial education and financial behavior. *Journal of Consumer Affairs*, 50(1), 7-33.